

รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

A development model for integrated social synergy networks for community economy development

นฤชา โฆษาศิวิไลซ์¹ เสาวภา สุขประเสริฐ² สุวารีย์ ศรีบุญณะ³

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพเครือข่ายพลังสังคมและแนวทางสร้างเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ 3) เพื่อพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ และ 4) เพื่อประเมินความพึงพอใจและความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการเป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้ทั้งวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ และเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมาย คือ ประธาน รองประธาน กรรมการ สมาชิกเครือข่ายอาชีพรวม 200 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การประเมินความพึงพอใจและการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ และแบบสอบถาม แบบประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพเครือข่ายพลังสังคมของกลุ่มอาชีพที่มีความหลากหลายของอำเภอคอนสวรรค์ ซึ่งเกิดจากการถ่ายทอด ภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และกลุ่มอาชีพที่เกิดจากการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ โดยอาศัยหลักของการสร้างเครือข่ายเป็นตัวกำหนดโครงสร้างของกลุ่มแต่ละอาชีพในการขับเคลื่อนพัฒนา จึงเกิดเป็นแนวทางการสร้างเครือข่ายพลังสังคม ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านความร่วมมือของสมาชิกกลุ่ม 3) การประสานงานของเครือข่าย 4) การติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่าย 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย 6) การเชื่อมโยงกิจกรรมการผลิตแบบครบวงจร 7) ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 8) ทุนทางสังคม นำมาบูรณาการในการพัฒนาสร้างเครือข่ายทางสังคมทำให้เกิดความเข้มแข็งมากขึ้น

2. รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มีการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมในการประสานงาน การพิจารณาคัดเลือกผู้นำและสมาชิก การกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการที่มีระบบชัดเจนด้วยการกำหนดเป้าหมายร่วมกันในแต่ละระดับ การกำหนดกิจกรรมพัฒนาเครือข่ายที่หลากหลายทำให้เกิดผลผลิตที่เป็นผลิตภัณฑ์และผลผลิตจากกลุ่มเครือข่ายแปลงสู่แผนการปฏิบัติในเชิงบูรณาการทำให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลต่อการประเมินและตรวจสอบการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เป็นกระบวนการปฏิบัติตามขั้นตอนแผนการพัฒนาเครือข่ายอาชีพกลุ่มเป้าหมายสองอาชีพ โดยมีกิจกรรมพัฒนาตั้งแต่การคัดเลือกสมาชิก การวางแผนการพัฒนาร่วมกัน กำหนดกิจกรรมพัฒนาในด้านการเรียนรู้การคัดเลือกสายพันธุ์ การเลี้ยงที่เป็นระบบจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิต การพัฒนาสร้างแนวคิดแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เพื่อทำให้เกิดช่องทางเลือกและตลาดในการจำหน่ายเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลต่อการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในแต่ละระดับ

¹ นักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³ อาจารย์ ประจำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

4. การประเมินความพึงพอใจและความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ด้านการสร้างเครือข่ายเชิงบูรณาการ กระบวนการงานโครงการสร้างกลุ่มเครือข่าย พบว่า คณะกรรมการกลุ่มเครือข่ายมีความรู้ความสามารถเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) ด้านองค์ประกอบเครือข่าย พบว่า คณะกรรมการเครือข่ายมีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ในการให้บริการสมาชิกกลุ่มเครือข่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน พบว่า สมาชิกได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจชุมชน สมาชิกเครือข่ายสามารถประกอบอาชีพที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) และด้านสภาพแวดล้อม สถานที่ตั้งเครือข่าย พบว่า จัดสถานที่สำหรับการให้บริการสมาชิกได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$) และผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคม ส่งผลทำให้เกิดรูปแบบการพัฒนาศักยภาพความร่วมมือในระดับกลุ่มและเครือข่ายร่วมกัน โดยอาศัยภาวะผู้นำเป็นตัวขับเคลื่อนในการประสานงาน การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทั้งการผลิตและการจำหน่ายที่มีคุณภาพ

คำสำคัญ: การพัฒนาเครือข่าย, เครือข่ายพลังสังคม, พลังสังคมเชิงบูรณาการ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to analyze the conditions of social synergy networks and guidelines for building integrated social synergy networks for community economic development in Khonsawan District, Chaiyaphum Province; 2) to create a development model for integrated social synergy networks; 3) to develop an integrated social synergy network; and 4) to evaluate community satisfaction with and the appropriateness of the development model for integrated social synergy networks. The research applied qualitative, quantitative and action research approaches. The target group comprised 200 leaders, deputy leaders, committee members, and network members. Data was collected by means of interviews, a workshop, expert meetings, a participatory workshop, and the evaluation of model satisfaction and appropriateness. The instruments employed were interview schedules, workshop field notes, questionnaires and evaluation forms. Data was analyzed by means of content analysis and descriptive statistics (percentage, mean and standard deviation).

The results of the study were as follows:

1. The conditions of the social synergy network of the various occupational groups of Khonsawan District include the transfer of the wisdom from generation to generation, government support for occupation groups through village funds, and using network principles to determine the structure of each profession to drive development. The power of social networking is derived from the following factors: 1) leadership; 2) collaboration between members of the networking group; 3) networking coordination; 4) networking communication; 5) networking exchange; 6) fully cycled linkage of production

activities; 7) local wisdom; and 8) social capital, which is greatly strengthened by integrated social networking.

2. The development model for integrated social synergy networks for community economic development comprises participatory operation and coordination, careful selection of leaders and members, defining a pattern of management with clearly determined common goals at each level, and identifying appropriate activities for a variety of aspects of network development. These factors facilitate productivity in the network, enable it to carry out integrative plans for systematic community economic development, and facilitate effective assessment and monitoring of compliance.

3. The development of integrated social synergy networks for the community economy involves a process of practice steps for the network development plan with two target occupation groups, namely producers of Mudmee silk and those involved in cattle and buffalo husbandry. The steps comprise the activity of the selected members, planning for common development, defining development activities for learning, selection of species, developing agricultural systems to enhance the efficiency of production, and the development of concepts for the private development of a variety of products to enhance marketing choice and increase sales. These steps result in the development of an integrated social synergy network to facilitate the development of a community economy at each level.

4. The evaluation of community satisfaction with and the suitability of the development model for integrated social synergy networks for community economy development involved integrated networking. This process of networking found that the boards of networking groups have appropriate competencies (with a high score of 4.10). With regard to network elements, it was found that network boards are diligent in paying attention to serving members of the network (with a high score of 4.20). With regard to community economy development, it was found that members have been educated about the community economy concept (with a high score of 4.42). With regard to the environment of the network location, it was found that management of the venue for service members was conducted appropriately (with a high score of 4.03). Finally, the results of the assessment of the development model for integrated social synergy networks gave rise to a model of cooperative competency development in groups and sharing networks based on leadership in driving coordination and participation in management and quality production distribution.

Keywords: network development, social synergy network, integrated social synergy network

ความเป็นมาของปัญหา

การสร้างพลังสังคมเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำร่วมกันสร้างร่วมกันวางแผนร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม ตลอดจนเป็นการใช้ทุนมนุษย์ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญที่สุดให้ได้ทำหน้าที่สร้างสังคมคุณภาพ โดยการสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจกครอบครัวและชุมชนให้สามารถจัดการความเสี่ยงและปรับตัวอยู่ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงได้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม จึงควรได้เสริมสร้างพลังสังคมเพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคมและมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจสังคมและการเมืองได้อย่างมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรีให้ทุกคนสามารถแสดงออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการปัญหาของชุมชนด้วยตนเองสนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ส่งเสริมให้ภาคเอกชนภาคประชาสังคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคมพัฒนาคุณภาพประชาชนให้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนาสร้างเครือข่ายพลังสังคมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้พร้อมรองรับกับเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559, 2558)

ทิศทางการพัฒนาสังคมในอนาคตจึงเป็นเรื่องที่คนทุกคนจะต้องร่วมกันสร้างและเป็นแนวร่วมในการพัฒนา เพราะการพัฒนาจะสำเร็จขึ้นอยู่กับเงื่อนไขความสำเร็จที่สำคัญคือการเชื่อมโยงการทำงานของทุกภาคส่วนในสังคมให้เป็นเครือข่ายพลังสังคมมาขับเคลื่อนการพัฒนา กลุ่มอาชีพในอำเภอคอนสวรรค์ได้มีการร่วมมือเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างไม่เป็นทางการโดยใช้ความสัมพันธ์ทางเครือญาติมีลักษณะของรูปแบบการสร้างเครือข่ายพลังสังคมใน

พื้นที่อยู่ทั่วไป เป็นการรวมตัวกันในลักษณะที่มีความเป็นเครือญาติที่ใกล้ชิดกันและมีความเชื่อประเพณีวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชุมชนที่พึ่งพาอาศัยกันเชื้อเพื่อเผ่าพันธุ์และเป็นการรวมตัวกันตามปัญหาความต้องการที่เหมือนกัน การประกอบอาชีพลักษณะเดียวกันเป็นส่วนสำคัญในการรวมพลังจนเกิดเป็นพลังสังคมในการพัฒนาและจัดการปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนจนประสบผลสำเร็จ มีหลายตำบลได้เป็นตำบลต้นแบบในแต่ละด้านแตกต่างกันไปเช่นตำบลบ้านโสกเป็นตำบลต้นแบบของการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลหนองขามเป็นตำบลต้นแบบของการเลี้ยงปศุสัตว์ ตำบลศรีสำราญเป็นตำบลต้นแบบของการบริหารจัดการน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในพื้นที่อีกมากซึ่งกลุ่มอาชีพเหล่านี้ที่มีอยู่ในชุมชนได้ดำเนินการในลักษณะกลุ่มอาชีพเศรษฐกิจชุมชนที่มีความก้าวหน้าเข้มแข็งในระดับหนึ่ง ที่ผ่านมามีความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพในระดับนี้จะไม่สามารถสร้างความยั่งยืนได้ มีโอกาสที่จะหยุดการพัฒนาหรือล้มเลิกกลุ่มเพื่อรอการกลับมากระตุ้นส่งเสริมขึ้นใหม่เมื่อเวลาและโอกาสเหมาะสมหรือกลุ่มที่เข้มแข็งมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาเป็นกลุ่มเครือข่ายได้อย่างต่อเนื่อง แต่ลักษณะของการรวมกลุ่มยังเป็นไปในลักษณะเครือข่ายกลุ่มอาชีพเช่นกลุ่มเครือข่ายทอผ้าไหมมัดหมี่ กลุ่มเครือข่ายอาชีพเลี้ยงโคกระบือ (เลิศศักดิ์ บุญเกื้อ, 2558)

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ไปประชุมชี้แจงข้อราชการการมอบนโยบาย การติดตามผลการดำเนินงานในระดับพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน และติดตามปรากฏการณ์ทางสังคมจากการจัดกิจกรรม งานประเพณีของชุมชน ตลอดจนการสังเกตพฤติกรรมชุมชนพบว่า มีปัญหาในด้านรูปแบบลักษณะวิธีการในการพัฒนาในระดับพื้นที่ตำบลหมู่บ้าน กล่าวคือในทุกตำบลหมู่บ้านมีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ จำนวนมาก มีทั้งกลุ่มที่เข้มแข็งที่พัฒนาต่อไปได้และกลุ่มที่อ่อนแอหรือรับการช่วยเหลือสงเคราะห์จากองค์กรภายนอก และกลุ่มที่ล่มสลายเหลือเพียงแต่ชื่ออีกมีกลุ่มต่างๆ ที่พบในพื้นที่มีทั้งกลุ่มจัดตั้งตามนโยบายของทางการเช่นกลุ่ม

สตรี กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น และมีกลุ่มที่จัดตั้งกันเองเพื่อช่วยเหลือกันในการประกอบอาชีพ เช่น กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ เป็นต้น โดยผู้ที่สนใจในสิ่งเดียวกันก็รวมกลุ่มกันคิด ร่วมกันวางแผนในการแก้ไขปัญหาตนเองโดยมีกลุ่มต่าง ๆ ที่หลากหลายมาร่วมกันสร้างกระบวนการสร้างพลังสังคมเป็นเครือข่ายในการขับเคลื่อนการกระตุ้นให้ชุมชนให้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านและมาร่วมกันคิดร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหา การรวมกลุ่มและพัฒนาเป็นเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีและควรจะได้รับผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาแต่กลับพบว่า กลุ่มอาชีพต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่นั้น ทั้งกลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาคราชการ จากองค์กรเอกชนและกลุ่มที่ดำเนินการกันเองแต่มีทั้งกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จและกลุ่มที่พยายามอย่างมากก็ไม่บรรลุเป้าหมายที่หวังกันไว้ ทั้งๆ ที่สมาชิกกลุ่มได้ทุ่มเทกันทำงานอย่างขยันขันแข็งเกิดคำถามที่จะต้องหาคำตอบต่อไปว่า อะไรคือปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประสบผลสำเร็จ ที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาสังคม ชุมชนในพื้นที่ชนบทของประเทศไทย ทำอย่างไรจึงจะหาวิธีการแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้หมดไปอย่างยั่งยืน ดังนั้นรูปแบบการพัฒนาสังคมที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืนในการพัฒนา จึงเป็นรูปแบบที่ทำให้เกิดการพัฒนาศือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพเครือข่ายพลังสังคมและแนวทางสร้างเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

3. เพื่อพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

4. เพื่อประเมินความพึงพอใจและความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนได้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ใช้วิธีการเชิงคุณภาพเป็นหลักและใช้วิธีการเชิงปริมาณและการปฏิบัติการเสริม จึงใช้วิธีการและเครื่องมือวิจัยที่หลากหลาย ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลเอกสาร การเก็บข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การปฏิบัติการพัฒนา การสำรวจ การประเมินผล มีวิธีดำเนินการดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกกลุ่มเป้าหมายโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area Base) คือ กลุ่มเป้าหมายที่มีอยู่ใน 9 ตำบลของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากประธาน รองประธาน กรรมการ และสมาชิกของเครือข่ายอาชีพ 5 เครือข่าย คือ 1) เครือข่ายอาชีพทอผ้ามัดหมี่ 2) เครือข่ายอาชีพเลี้ยงโค กระบือ 3) เครือข่ายอาชีพของกลุ่มผู้ใช้น้ำ 4) เครือข่ายอาชีพจากกองทุนหมู่บ้าน และ 5) เครือข่ายอาชีพของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายเครือข่ายละ 20 คนรวมทั้งสิ้น 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบประเมิน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม เพื่อประเมินผลในการปฏิบัติการพัฒนา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อวิเคราะห์สภาพเครือข่ายพลังสังคมและแนวทางสร้างเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงด้านการบริหารการพัฒนาสังคมของจังหวัดชัยภูมิ

ระยะที่ 3 เพื่อพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้นำจากเครือข่ายอาชีพทอผ้ามัดหมี่ ตำบลบ้านโสก และเครือข่ายอาชีพเลี้ยงโคกระบือ ตำบลหนองขาม

ระยะที่ 4 เพื่อประเมินความพึงพอใจ และประเมินรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างและการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบประเมิน

รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยกลุ่มเป้าหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจำแนกถ้อยคำหรือใจความที่กลุ่มเป้าหมายแสดงความคิดเห็นแล้วนำมาตีความ สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction Analysis) ครอบคลุมถึงปรากฏการณ์ความสัมพันธ์และประเด็นสำคัญ เพื่อตอบคำถามการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับดังนี้

ผลการวิเคราะห์สภาพเครือข่ายพลังสังคมและแนวทางสร้างเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ผลการศึกษาข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประธาน รองประธาน กรรมการ สมาชิกเครือข่ายอาชีพทั้ง 5 เครือข่ายอาชีพ คือ 1) เครือข่ายอาชีพทอผ้ามัดหมี่ 2) เครือข่ายอาชีพเลี้ยงโคกระบือ 3) เครือข่ายอาชีพของกลุ่มผู้ใช้น้ำ 4) เครือข่ายอาชีพจากกองทุนหมู่บ้าน และ 5) เครือข่ายอาชีพผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายจาก 5 เครือข่ายๆ ละ 20 คนรวมทั้งสิ้น 100 คน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นได้ดังนี้

1. จากสภาพเครือข่ายพลังสังคมของกลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มซึ่งมีองค์ประกอบในการพัฒนาสร้างเครือข่ายประกอบด้วย 1) การก่อเกิดเครือข่ายอาชีพ เกิดจากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนทำให้เกิดความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพ จึงเกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านที่ได้รับการถ่ายทอดมาแต่โบราณซึ่งถือเป็นภูมิ

ปัญญาของท้องถิ่น ได้ร่วมกลุ่มกันในแต่ละอาชีพหลักที่สำคัญ เช่น กลุ่มอาชีพพอม้ามดหมี่ กลุ่มอาชีพเลี้ยงโค กระบือ กลุ่มอาชีพจักสาน กลุ่มอาชีพทอเสื่อกก เป็นต้น 2) แนวคิดหลักการในการดำเนินงานของเครือข่าย ได้อาศัยแนวคิดจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างและพัฒนาแนวคิดกับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ประกอบอาชีพเดียวกัน ร่วมกันคิด ร่วมถ่ายทอด ร่วมกันเรียนรู้ และคิดค้นนวัตกรรมใหม่สำหรับอาชีพของแต่ละกลุ่มเพื่อสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในแต่ละอาชีพ เช่น การคิดลดเวลาผ่ามัดหมี่ในชื่อลายxonารี เป็นต้น 3) เป้าหมายของเครือข่าย ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายทั้งในด้านปริมาณของสมาชิกเพิ่มขึ้น ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทำให้มีมาตรฐานการผลิตตามหน่วยงานที่กำหนด รวมถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกสู่ตลาด และการสร้างบรรจุภัณฑ์ที่ดึงดูดผู้บริโภคโดยอาศัยเทคโนโลยีในการผลิตให้มากขึ้น 4) องค์ประกอบของเครือข่าย ได้แก่ กลุ่มคณะบุคคลซึ่งเป็นโครงสร้างในการบริหารที่ชัดเจน ประกอบด้วย ประธานเครือข่าย รองประธาน กรรมการในแต่ละฝ่าย เลขานุการ เหรัญญิก และสมาชิก ร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาเครือข่ายสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นได้ 5) การเชื่อมโยงเครือข่าย เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายของแต่ละอาชีพในการผลิตสินค้าออกสู่ตลาดให้มีมาตรฐานตามที่กำหนดสามารถรองรับความต้องการของลูกค้าที่หลากหลายรูปแบบได้มากขึ้น และ6) แผนงานโครงการ เป็นการกำหนดแผนงานในการพัฒนากลุ่มสมาชิกได้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม เกิดการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ ตามแผนงานที่กำหนดไว้ และผลจากการศึกษาแนวทางสร้างเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนนั้นทำให้บองค์ประกอบของแนวทางสร้างเครือข่ายฯ ในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำที่มีศักยภาพ 2) ด้านความร่วมมือระหว่างสมาชิกและกลุ่ม 3) การประสานงานของเครือข่าย 4) การติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่าย 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ระหว่างเครือข่าย 6) การเชื่อมโยงกิจกรรมการผลิตแบบครบวงจร 7) ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 8) ทูทางสังคมด้านวัฒนธรรม

ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ได้กำหนดสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้วยอาศัยแนวคิดและหลักการมีส่วนร่วม หลักการแบ่งงานตามหน้าที่ มีหลักการประสานงาน และการติดต่อสื่อสารทั้งในนอกเครือข่าย ทั้งที่เป็นระดับกลุ่ม ระดับเครือข่าย และระหว่างเครือข่ายด้วยกัน โดยผ่านกระบวนการ พัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาผู้นำและสมาชิก การพัฒนาการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และการสร้างการมีส่วนร่วมทั้งในและนอกเครือข่าย ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ทำให้สมาชิกได้เกิดทักษะการพัฒนาเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ตามภาพประกอบดังนี้

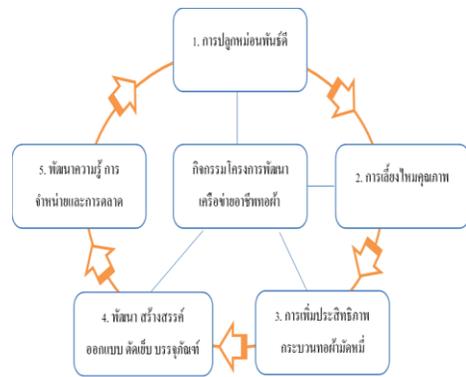
ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ

ผลการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ผลการพัฒนาเครือข่ายกลุ่มเกษตรอาชีพพอม้ามดหมี่และกลุ่มอาชีพเลี้ยงโคกระบือ โดยกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมปฏิบัติการประกอบด้วย ประธานกลุ่ม กรรมการสมาชิก กลุ่ม ละ 100 คน เป็นตัวแทนในการศึกษาพัฒนาโดยอาศัยกระบวนการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การฝึกอบรม

การศึกษาดูงาน การนิเทศและติดตาม และการประชุมสัมมนา เพื่อให้กลุ่มได้เกิดการเรียนรู้แบบรอบด้าน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ภายในกลุ่มของตนเองได้ สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การพัฒนาเครือข่ายอาชีพทอผ้า เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกสมาชิกเครือข่ายเพื่อเป็นตัวแทนของกลุ่มเครือข่าย ร่วมกันวางแผนการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการด้วยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้โดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ปศุสัตว์อำเภอคอนสวรรค์เป็นที่เลี้ยงให้คำแนะนำต่อการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยวิทยากรจากกรมหม่อนไหมและสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอคอนสวรรค์ การกำหนดกิจกรรมการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการจากการประชุมกลุ่มเป้าหมายเพื่อร่วมกันกำหนดกิจกรรมการพัฒนาเครือข่าย การกำหนดโครงสร้างแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของเครือข่ายการสร้างความร่วมมือในเครือข่าย การติดต่อสื่อสาร ภายใน และภายนอก การจัดการทรัพยากรการผลิต ด้วยการสรรหา แลกเปลี่ยนให้มีวัตถุดิบในกระบวนการผลิตอย่างครบวงจร โดยกำหนดให้สมาชิกเครือข่ายระดับกลุ่มอาชีพในชุมชน ที่มีความพร้อมและเหมาะสมในการผลิตวัตถุดิบ ทำหน้าที่ในกระบวนการผลิตในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การปลูกหม่อน นำไปเลี้ยงไหม นำไปทอผ้ามัดหมี่ เป็นต้น จึงจะสามารถนำไปต่อยอดแปรรูปต่าง ๆ ได้ ทำให้เกิดโครงการพัฒนาเครือข่ายอาชีพทอผ้ามัดหมี่ โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมและระเบียบตามข้อตกลงของกลุ่มในการถือปฏิบัติตามแนวทางที่เป็นมนตินำไปสู่แบบแผนการปฏิบัติ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงกิจกรรมโครงการพัฒนาเครือข่ายอาชีพทอผ้า

2. การพัฒนาเครือข่ายอาชีพเลี้ยงโคกระบือ เริ่มการพัฒนาจากการจัดประชุมสมาชิกเครือข่ายอาชีพเลี้ยงโคกระบือของอำเภอคอนสวรรค์ ได้ร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบและนำเสนอวิธีการ ขั้นตอน กิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมที่เป็นตัวแทนเครือข่ายอาชีพเลี้ยงโคกระบือ การกำหนดแผนการพัฒนาเครือข่าย นำไปทดลองปฏิบัติการ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ผ่านการกำหนดกิจกรรมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนา นำสู่การปฏิบัติพัฒนาแบบมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรม กลุ่มเป้าหมายได้ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเครือข่ายอาชีพเลี้ยงโคกระบือ คือ 1) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกเครือข่าย 2) เพื่อช่วยเหลือสมาชิกในการประกอบอาชีพเลี้ยงโคกระบือ 3) เพื่อพัฒนาอาชีพเลี้ยงโคกระบือให้มีความมั่นคงสามารถนำไปเป็นประกอบอาชีพหลักได้ 4) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของเครือข่ายอาชีพเลี้ยงโคกระบือทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และ 5) เพื่อร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน การจัดการทรัพยากรการผลิต ได้ร่วมกันกำหนดรูปแบบการจัดการทรัพยากรเลี้ยงโคกระบือในลักษณะของการสรรหา แลกเปลี่ยน ให้มีอาหาร วัตถุดิบ ในกระบวนการเลี้ยงโคกระบืออย่างพอเพียงและครบวงจรโดยกำหนดให้มีสมาชิกเครือข่ายในระดับกลุ่มอาชีพในชุมชน หมู่บ้านที่มีความพร้อมและเหมาะสมในการทำแปลงปลูกหญ้า

คุณภาพดีเพื่อส่งจำหน่ายเป็นอาหารโคกระบือและการผลิตอาหารขึ้นสำเร็จรูปสำหรับทุกช่วงวัยให้กลุ่มเลี้ยงโคคุณภาพสูง ได้กำหนดกิจกรรมโครงการพัฒนาเครือข่ายอาชีพเลี้ยงโคกระบือประกอบด้วย 1) การพัฒนาและบำรุงพันธุ์โคกระบือ 2) การพัฒนาการเลี้ยงโคกระบือคุณภาพสูง 3) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคกระบือ 4) การพัฒนาอาหารโค กระบือสำเร็จรูป และ 5) การพัฒนาความรู้เรื่องการจัดจำหน่ายการตลาด ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงกิจกรรมโครงการพัฒนาเครือข่ายเลี้ยงโคกระบือ

ผลการประเมินความพึงพอใจและความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ผลการประเมินความพึงพอใจของสมาชิกกรรมการกลุ่ม เครือข่ายอาชีพทอผ้าต่อการรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงกลุ่มต่างๆ ในสังคมที่มีความหลากหลายร่วมมือกันทำกิจกรรมตามเป้าหมายของเครือข่ายในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นการประเมินเชิงปริมาณ ผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ความพึงพอใจด้านการสร้างเครือข่ายเชิงบูรณาการ กระบวนการสร้างกลุ่มเครือข่าย พบว่า คณะกรรมการกลุ่มเครือข่ายมีความรู้ความสามารถเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06, S.D. = 0.76$)
2. ความพึงพอใจด้านองค์ประกอบเครือข่าย (ภาวะผู้นำ ความสัมพันธ์ในกลุ่ม ประเพณีวัฒนธรรมของ

ชุมชน การสนับสนุน การช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้) พบว่า คณะกรรมการเครือข่ายมีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ในการให้บริการสมาชิกกลุ่มเครือข่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09, S.D. = 0.80$)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน พบว่า สมาชิกได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจชุมชน สมาชิกเครือข่ายสามารถประกอบอาชีพที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22, S.D. = 0.80$)

4. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อม สถานที่ตั้งเครือข่าย พบว่า การจัดสถานที่สำหรับการให้บริการสมาชิกได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03, S.D. = 0.79$)

ผลการประเมินความพึงพอใจของสมาชิกกรรมการกลุ่ม เครือข่ายเลี้ยงโคกระบือต่อการรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นการประเมินเชิงปริมาณ ผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจด้านการสร้างเครือข่ายเชิงบูรณาการ กระบวนการสร้างกลุ่มเครือข่าย พบว่า คณะกรรมการกลุ่มเครือข่ายมีความรู้ความสามารถเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10, S.D. = 0.75$)
2. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจด้านองค์ประกอบเครือข่าย พบว่า คณะกรรมการเครือข่ายมีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ในการให้บริการสมาชิกกลุ่มเครือข่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20, S.D. = 0.78$)
3. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน สมาชิกได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจชุมชน สมาชิกเครือข่ายสามารถประกอบอาชีพที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42, S.D. = 0.71$)
4. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อม สถานที่ตั้งเครือข่าย พบว่า การจัด

สำนักงาน สะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08, S.D. = 0.72$)

อภิปรายผล

การวิเคราะห์สภาพเครือข่ายพลังสังคมและแนวทางสร้างเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

จากผลการวิจัยดังกล่าวนำมาสรุปเป็นแนวทางสร้างเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ ซึ่งมีองค์ประกอบ 8 ด้านได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ การทำงานของเครือข่ายที่ประสบผลสำเร็จ ต้องอาศัยผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกลเข้าใจศักยภาพของสมาชิก 2) ความร่วมมือระหว่างสมาชิกและกลุ่มเครือข่าย 3) การประสานงานของเครือข่าย 4) การติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่าย 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย 6) การเชื่อมโยงกิจกรรมการผลิตแบบครบวงจร 7) ภูมิปัญญา ส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาเครือข่ายให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ และ 8) ประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน (ทุนทางสังคม) เครือข่ายมีการใช้ทุนทางสังคมประเพณีวัฒนธรรมมาเป็นปัจจัยช่วยพัฒนาเสริมสร้างให้เกิดการรวมตัวกันช่วยเหลือกันมากขึ้น มีส่วนสำคัญในการเป็นผู้นำในการถ่ายทอดองค์ความรู้ การปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อ งานประเพณีต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับเสถียร จิวรวงศ์ (2549) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของความเป็นเครือข่าย จึงมีความสำคัญ เพื่อช่วยให้สมาชิกสามารถสร้างเครือข่ายแทนการสร้างเครือข่ายเทียม เครือข่ายแท้มีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 7 ประการ คือ 1) มีการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) มีความสนใจหรือผลประโยชน์ร่วมกัน 4) การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย 5) มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน 6) การเกื้อหนุนพึ่งพากัน 7) มีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน องค์ประกอบข้างต้นไม่เพียงแต่จะเป็นประโยชน์ในการนำไปช่วยจำแนกกระหว่างเครือข่ายแท้กับเครือข่ายเทียม

เท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่จะมีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายด้วย และองค์ประกอบทั้งหลายข้อนั้นเป็นตัวที่จะช่วยให้เครือข่ายสามารถรวมตัวกัน และพัฒนาเครือข่ายจนกลายเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีพลัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทน์นัท เหล่าพินนา (2546) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการสร้างเครือข่าย การพัฒนาองค์กรชุมชนของอำเภอเวียงใหญ่ สรุปได้ว่ากระบวนการเกิดเครือข่ายเกิดจากการที่ชุมชนเกิดปัญหาทำให้ชุมชนคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหา โดยมีเจ้าหน้าที่ภายนอกเป็นผู้ส่งเสริมในการเชื่อมโยงเครือข่ายที่ดีต้องมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาและอุปสรรคของเครือข่ายจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการและปัญหาความไม่พร้อมขององค์กรในการสร้างเครือข่ายไม่มีองค์ความรู้ในการสร้างเครือข่าย

การสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสร้างเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์นั้น เริ่มจากการพัฒนาด้านผู้นำและสมาชิก โดยอาศัยแนวคิดการมีส่วนร่วม การแบ่งงานกันทำตามหน้าที่ มีหลักการประสานงานมีการติดต่อสื่อสารทั้งในและนอกเครือข่าย จึงทำให้เกิดรูปแบบการพัฒนาในระดับบุคคลตั้งแต่กลุ่ม ชุมชน และเครือข่ายของทุกอาชีพ ด้วยการยึดหลักการบริหารจัดการเครือข่ายตั้งแต่ระดับกลุ่มที่มีขนาดเล็ก สร้างกิจกรรมในการเรียนรู้พัฒนาขึ้นเป็นเครือข่าย โดยอาศัยการติดต่อสื่อสารในหลากหลายช่องทาง ทำให้เกิดการประสาน งานได้เป็นอย่างดี จึงนำไปสู่การสร้างกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันของกลุ่มอาชีพในแต่ละด้านกับความต้องการที่มีความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การนิเทศและติดตาม และการประชุมสัมมนาในโอกาสต่างๆ ล้วนเป็นกระบวนการ พัฒนา กลุ่ม เครือข่าย ของแต่ละอาชีพทำให้เกิดความสามัคคีทั้ง

ในกลุ่ม และเครือข่ายได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนและสร้างความยั่งยืนในอาชีพของแต่ละกลุ่มได้ โดยยึดหลักเป้าหมายของกลุ่มเล็กสร้างกลุ่มใหญ่ มีเครือข่ายในการพัฒนาร่วมกัน ด้วยการแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จึงทำให้ผลผลิตของแต่ละกลุ่มได้เกิดการหมุนเวียนและเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เช่น กลุ่มผู้ใช้น้ำจะแบ่งปันน้ำให้พอเพียงและเกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ได้นำไปปลูกหมอนเลี้ยงไหม เลี้ยงสัตว์ ทำการเกษตรในแต่ละด้าน นำผลผลิตที่ได้ไปแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อเกิดการดำเนินงานตามลำดับก็ตั้งมีกระบวนการประเมินผลและติดตามเพื่อสร้างรูปแบบในการตรวจสอบทำให้เกิดความเชื่อมั่นและเกิดการซ้ำทำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งถือเป็นการประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะพิจารณาถึงผลสำเร็จของเครือข่าย ตั้งแต่การติดตาม การกำกับดูแล การเสนอแนะและพัฒนาผลผลิตและผลผลิตให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดจากหน่วยงานมาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ซึ่งสอดคล้องกับภัทริธา ผลงาม (2545) กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองต้องเริ่มที่ 1) เริ่มที่ชุมชนในชนบทหรือภาคเกษตรกรรม 2) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชน 3) การสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชน 4) สนับสนุน ส่งเสริมการตลาดรูปแบบต่างๆ 5) จัดให้มีเวทีประชาคมเศรษฐกิจพื้นฐานของชุมชนในทุกระดับ

การพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

จากผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการของเครือข่ายอาชีพทอผ้ามัดหมี่และอาชีพเลี้ยงโคกระบือ สามารถสรุปรูปแบบการพัฒนาในประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนาการสายพันธุ์ที่ดี 2) การพัฒนาการเลี้ยงที่มีคุณภาพ 3) การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตและแปรรูป 4) การพัฒนา

สร้างสรรค์นวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง และ 5) การพัฒนาความรู้เรื่องการจัดจำหน่าย การตลาด ซึ่งถือเป็นการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการปฏิบัติการพัฒนารูปแบบเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของเครือข่ายอาชีพ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มเป้าหมายเพื่อร่วมกันกำหนดกิจกรรมการพัฒนาเครือข่ายที่ประชุมได้นำเสนอให้มีกิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาให้มีความรู้สมาชิก กรรมการเครือข่ายในการประกอบอาชีพ 2) การพัฒนาความรู้เพิ่มทักษะการบริหารจัดการองค์กร 3) การศึกษาดูงานจากเครือข่ายอาชีพที่ประสบผลสำเร็จ การจัดการองค์กร กำหนด โครงสร้าง แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของเครือข่าย ในรูปแบบกรรมการบริหารเครือข่ายอาชีพ ประกอบด้วยตำแหน่งประธานเครือข่าย รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก กรรมการฝ่ายต่างๆ การกำหนดรูปแบบการสร้างความร่วมมือในเครือข่าย การติดต่อสื่อสาร ภายใน และภายนอกเครือข่ายอาชีพ ได้ร่วมกันกำหนดรูปแบบการจัดการทรัพยากรการผลิตในลักษณะของการสรรหา แลกเปลี่ยน ให้มีวัตถุดิบในกระบวนการผลิตอย่างครบวงจร และการตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับซึ่งสอดคล้องกับสมคิด บางโม (2547) ได้อธิบายถึงการฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการทำงานเฉพาะอย่าง อาจจำแนกวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมได้ 4 ประการ เรียกว่า KUSA ประกอบด้วย 1) เพิ่มพูนความรู้ 2) เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ 3) เพื่อเพิ่มพูนทักษะ 4) เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์พร ภูครองเพชร (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการและการพัฒนาเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดภัยปิยะภรณ์ศึกษาอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น พบว่ากระบวนการพัฒนาเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดภัยปิยะภรณ์ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ผู้นำที่มีศักยภาพ 2) การสื่อสารกันระหว่างสมาชิก 3) การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน 4) การถ่ายทอดข้อมูลของเครือข่าย 5) การ

คัดเลือกสมาชิก และ 6) การจัดหาทรัพยากรในการดำเนินงาน ทูตทางสังคม ปัจจัยการผลิต

การประเมินความพึงพอใจและความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ผลจากการวิจัย พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้ทอผ้าไหมมัดหมี่และกลุ่มเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเลี้ยงโคกระบือ ด้านการสร้างเครือข่ายเชิงบูรณาการด้วยการใช้กระบวนการทำงานที่หลากหลายวิธีการ มีองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือพัฒนา กลุ่มเกษตรกรทั้งสองอาชีพได้สนับสนุนในทุกด้าน จึงทำให้คณะกรรมการกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาเครือข่ายที่เหมาะสมกับหน้าที่ของตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสร้างเครือข่ายเชิงบูรณาการทำให้เกิดการเชื่อมโยงกลุ่มต่างๆ ในสังคมที่มีความหลากหลายร่วมมือกันทำกิจกรรมตามเป้าหมายของเครือข่ายประกอบด้วย การก่อเกิดเครือข่าย แนวคิดหลักการในการดำเนินงานของเครือข่าย เป้าหมาย องค์กรประกอบโครงสร้าง สมาชิก กฎระเบียบข้อบังคับ การเชื่อมโยงเครือข่ายและกิจกรรม แผนงานโครงการของเครือข่าย จึงได้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน สรุปประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้ 1) ศักยภาพในการขับเคลื่อนเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ 2) ภาวะผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ 3) การประสานงานหรือการติดต่อสื่อสารของสมาชิกในระดับกลุ่ม การติดต่อสื่อสารในระดับเครือข่าย 4) ประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่น 5) การมีส่วนร่วม ของสมาชิกกลุ่ม เครือข่ายเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหา ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติและดำเนินการ ร่วมกันรับผิดชอบ ร่วมกันรับประโยชน์ และร่วมกันติดตาม ประเมินผล และ 6) การจัดการความรู้ เป็นการพัฒนา

เครือข่ายให้ดำรงอยู่ต่อไปซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543) ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และสมคิด บางโม (2553) ได้ให้ความหมาย คำว่า การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management:RBM) คือ การบริหารที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลขององค์การเป็นหลักทุกด้าน การปฏิบัติงานขององค์กรมีผลสัมฤทธิ์เพียงใดพิจารณาได้จาก ผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงตามเป้าหมายที่กำหนด (ผลสัมฤทธิ์ = ผลผลิต+ผลลัพธ์) ผลผลิต (Output)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาสังคมด้วยการสร้างเครือข่ายพลังสังคมจึงเป็นการพัฒนาคนทั้งเป็นกลุ่มและเป็นบุคคลถ้ามีการรวมตัวเป็นเครือข่ายและดำเนินการพัฒนาไปพร้อมๆ กันจะก่อให้เกิดพลังในการดำเนินการต่างๆ ด้วยการทำให้เกิดขบวนการในรูปแบบของเครือข่ายที่เกิดจากชุมชนร่วมกันคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหา โดยมีเจ้าหน้าที่จากภาคราชการ องค์กรเอกชนภายนอกเป็นผู้ส่งเสริม ในการเชื่อมโยงเครือข่ายที่ดีต้องมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

การสร้างพลังสังคมเป็นกระบวนการของการกระทำของสังคมที่ส่งเสริมให้บุคคล องค์กรและชุมชนสามารถควบคุมตนเองหรือความสามารถในการเลือกและกำหนดอนาคตของบุคคล ชุมชนและสังคมได้ การสร้างพลังสังคมเป็นได้ทั้งกระบวนการ ที่ทำให้เกิดพลังสังคมนั้น เพื่อให้เกิดความรู้สึกนึกคิด มองเห็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ส่วนการสร้างพลังสังคมที่เป็นผลลัพธ์นั้นขึ้นมาได้

การพัฒนาเครือข่ายด้วยการขยายแนวคิด ขยายกิจกรรม สร้างเครือข่ายอยู่ตลอดเวลา การขยายตามลักษณะของกิจกรรมในการสร้างเครือข่ายกลุ่มอื่นที่ทำการกิจกรรมแบบเดียวกันหรือทำกิจกรรมเสริมกัน รวมไปถึง

ความสัมพันธ์ในระดับองค์กรพันธมิตรที่ช่วยเหลือกันได้นั้น มีการพัฒนาความสัมพันธ์และการบริหารจัดการเครือข่ายให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทำให้เครือข่ายออกไปได้

รูปแบบในการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนนั้น ต้องอาศัยศักยภาพในการขับเคลื่อนเครือข่ายที่อยู่ในระดับกลุ่มระดับเครือข่าย โดยมีผู้นำที่มีศักยภาพเป็นตัวขับเคลื่อนจึงจะทำให้เกิดมีประสิทธิผล เป็นผู้ประสานงานต่างๆ ของกลุ่มสามารถนำเอาทุนทางสังคมในรูปแบบต่างๆ นำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน โดยอาศัยความร่วมมือกับสมาชิกกลุ่ม จึงทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ภายในกลุ่มเกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติ ทำให้เกิดเครือข่ายสร้างพลังทางสังคมเกิดขึ้นได้อย่างเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการที่เหมาะสมแล้วซึ่งรูปแบบการใช้พลังสังคมเชิงบูรณาการ ประกอบด้วย 1) ศักยภาพในการขับเคลื่อนเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการต้องให้พลังความร่วมมือที่มีอยู่ในระดับกลุ่ม ระดับเครือข่ายและระดับเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ 2) ภาวะผู้นำ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการทั้ง 3 ระดับ 3) การประสานงาน เป็นหัวใจสำคัญของการประสานการขับเคลื่อนเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ 4) ประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน เป็นการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน 5) การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย เครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ 6) การจัดการความรู้ เป็นการพัฒนาเครือข่ายให้ดำรงอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ภาคราชการ เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงาน ปศุสัตว์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต. ควรสนับสนุนส่งเสริมการทอผ้ามัดหมี่ การเลี้ยงสัตว์

ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าประเด็นปัญหาที่ควรส่งเสริมหรือแก้ไขในทางปฏิบัติให้มากขึ้น ในเครือข่ายอาชีพทอผ้ามัดหมี่ สมาชิกบางกลุ่มยังยึดติดรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม ๆ ขาดการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ ขาดการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามทันสมัย คุณภาพผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน ในเครือข่ายอาชีพเลี้ยงโคกระบือ การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ การเลี้ยงสัตว์ยังใช้วิธีการแบบเดิมๆ ที่ถ่ายทอดกันมาอย่างขาดความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาสมัยใหม่

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยอาศัยความหลากหลายทางวัฒนธรรม การเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จึงทำให้เกิดการพัฒนาแบบเป็นองค์รวมในการขับเคลื่อน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการโดยการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เนื่องจากแต่ละกลุ่มมีบริบทแตกต่างกัน และมีพลังสังคมที่ต่างกันซึ่งจะทำให้เห็นภาพของการปฏิบัติแยกวิเคราะห์ในด้านที่เราต้องการศึกษาพัฒนาเฉพาะด้านได้มากขึ้น รวมถึงการศึกษารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในกลุ่มเป้าหมายแต่ละอาชีพที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่เพื่อพัฒนาทำให้เกิดความยั่งยืนต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

การพัฒนาชุมชน, กรม. (2547). **เอกสารแนวคิดแนวทาง และกรณีตัวอย่างการดำเนินงานศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชน.** กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน.

- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2558). **ฐานข้อมูล E-database.** <http://www.idd.go.th/files/FilesFolders/Documents/475ef649-a2a1-4355-a038-106c03f1476a__O.pdf> (10 ธันวาคม).
- จันทร์นันทน์ เหล่าพินนา. (2546). **ขบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาองค์กรชุมชนของอำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น.** ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. (2543). **การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐ NGOs และองค์กรประชาชน.** ขอนแก่น: คณังนนาวิทยา.
- พิมพ์พร ภูครองเพชร. (2551). **กระบวนการจัดการและการพัฒนาเครือข่ายตลาดชุมชนปลอดสารพิษ : กรณีศึกษาอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น.** ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภัทรวริธา ผลงาม. (2544). **ความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อกระบวนการการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันราชภัฏเลย.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เลิศศักดิ์ บุญเกื้อ. (2558). **พัฒนาการอำเภอคอนสวรรค์.** สัมภาษณ์. (15 กุมภาพันธ์).
- สมคิด บางโม. (2547). **องค์การและการจัดการ.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์.
- สมคิด บางโม. (2553). **องค์การและการจัดการ.** กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- เสถียร จิวรงค์สิมันต์. (2549). **ความรู้เกี่ยวกับองค์กรเครือข่าย.** กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่ายสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.